

гообразни обяснителни или санкциониращи механизми за „аутопсиране“ на възприеманата реалност в пределите на душевното ѝ (когнитивно или емотивно) апробиране.

Взета в този план, социокултурната панорама на пространствено-веществената и жизнената среда на „гетото“ предполага известна прозрачност и разбираемост (естествено, само за определеното от съответни социални и етностереотипи възприемане) дори там и тогава, където и когато отсъства и субектността ѝ в директния си вид. Тоест там и тогава, където и когато ромът е оставил единствено своята веществена предметеност. Или където и когато жизненото пространство, вещната среда говорят с логиката на „езика“, на равнището и спецификата за разпределяване на същностните сили и потенци на нейния (социален или етнокултурен) представител и собственик. Защото социокултурният и етнокултурният стереотип вграждат „сянката“ на ценностно-нормативна дисциплинираност в темелите на вещността и пространствената конфигурация на средата. По този начин те предполагат определено фиксиране на едни или други оценки, едни или други смислови послания за квалифициране на природата и особеностите както на средата, така и на обитателите ѝ.

Тъкмо поради това в определени социални ситуации дори хаотичният порядък може да ни „говори“, да ни „доказва“ чертите и колорита на пространствената (ценностно-нормативно „обрасла“) логика и дисциплинираност, също така, както привидната систематизираност и структурираност на веществено-пространствената и социокултурната среда би могла да ни „нашепва“ или дори да „крещи“ за своята „нелогичност“, неприложимост и неподвластност към „дисциплинарния устав“ на валидизираната семантика, проектираща по своему и пространствеността, и вещността, и субектната реализация.

Срещата на нерома с жизнената обител на циганите активира силно комплексите от различни културни, морални, естетически и др. вкусове и стандарти, определящи границата на приемливост или неприемливост, на оправдателност или осъдителност на „говорещото“ във и чрез „мълчанието на вещите“, на пространствената „акустика“ за човешкото. На тази основа вече могат да се промък-